

RICHTLIJN 2003/40/EG VAN DE COMMISSIE
van 16 mei 2003

tot vaststelling van de lijst, de grenswaarden voor de concentratie en de vermelding op het etiket van bestanddelen van natuurlijk mineraalwater en van de voorwaarden voor het gebruik van met ozon verrijkte lucht bij de behandeling van natuurlijk mineraalwater en bronwater

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Richtlijn 80/777/EEG van de Raad van 15 juli 1980 betreffende de onderlinge aanpassing van de wetgevingen der lidstaten inzake de exploitatie en het in de handel brengen van natuurlijk mineraalwater ⁽¹⁾, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 96/70/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽²⁾, en met name op artikel 11, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In bepaalde soorten natuurlijk mineraalwater kunnen als gevolg van de hydrogeologische oorsprong ervan van nature bestanddelen voorkomen die boven een bepaalde concentratie een risico voor de volksgezondheid inhouden. Daarom moeten er grenswaarden voor de concentratie van deze bestanddelen in natuurlijk mineraalwater worden vastgesteld.
- (2) Krachtens artikel 11 van Richtlijn 80/777/EEG kunnen na raadpleging van het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding geharmoniseerde grenswaarden voor de concentratie van bestanddelen van natuurlijk mineraalwater en bepalingen om hoge concentraties van bepaalde bestanddelen op de etikettering te vermelden worden vastgesteld.
- (3) Het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding heeft advies ⁽³⁾ uitgebracht over arseen, barium, fluor, boor en mangaan, en heeft voor andere bestanddelen van natuurlijk mineraalwater de door de WHO voor drinkwater aanbevolen grenswaarden gevalideerd.
- (4) In de herziene Codexnorm voor natuurlijk mineraalwater ⁽⁴⁾ is met het oog op de volksgezondheid een lijst van bestanddelen en grenswaarden daarvoor vastgesteld. Deze norm is vastgesteld op grond van de meest recente internationale wetenschappelijke gegevens en biedt de volksgezondheid voldoende bescherming.
- (5) Het is algemeen aanvaard dat een geringe dosis fluor in de voeding gunstig kan zijn voor het gebit. Een te hoge totale fluorinname kan daarentegen schadelijke gevolgen hebben voor de volksgezondheid. Daarom moet er een geharmoniseerde grenswaarde voor fluor in natuurlijk mineraalwater worden vastgesteld die de hele bevolking voldoende bescherming biedt.
- (6) De Wereldgezondheidsorganisatie heeft een richtwaarde voor fluor in drinkwater aangegeven, die het Wetenschappelijk Comité in bovengenoemd advies heeft gevalideerd voor natuurlijk mineraalwater. Om zuigelingen en jonge kinderen, die het gevoeligst zijn voor fluorose, te

beschermen moet bovendien, wanneer het fluorgehalte van een soort water boven deze richtwaarde ligt, dit op een voor de consument duidelijk zichtbare wijze worden vermeld.

- (7) Het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding heeft op basis van de aanbevelingen van de WHO ⁽⁵⁾ van 1996 een richtwaarde aangegeven voor boor in natuurlijk mineraalwater. Sindsdien echter hebben de WHO en andere internationaal erkende wetenschappelijke organisaties het effect van boor op de volksgezondheid opnieuw beoordeeld en hogere waarden aanbevolen. Teneinde rekening te houden met de nieuwe beschikbare wetenschappelijke beoordelingen, is het dus raadzaam de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid over boor in natuurlijk mineraalwater te raadplegen en vooralsnog geen grenswaarde voor boor vast te stellen.
- (8) Het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding heeft ook aanvaardbare concentraties aangegeven voor barium, mangaan en arseen in natuurlijk mineraalwater. Voor de overige bestanddelen bieden de grenswaarden in de herziene Codexnorm voldoende bescherming voor de volksgezondheid. De grenswaarde voor nitriet is gezien de beschikbare gegevens echter te laag en moet worden aangepast aan de voor drinkwater geldende grenswaarde ⁽⁶⁾.
- (9) De grenswaarde in de Codexnorm voor nitraat biedt de volksgezondheid voldoende bescherming en moet als referentiewaarde dienen voor het communautaire en internationale handelsverkeer in natuurlijk mineraalwater. Bij de officiële erkenning van bronnen van natuurlijk mineraalwater als bedoeld in artikel 1 van Richtlijn 80/777/EG moeten de bevoegde autoriteiten van de lidstaten voor het op hun grondgebied gewonnen natuurlijk mineraalwater echter uit kunnen gaan van een lagere richtwaarde voor nitraat.
- (10) Natuurlijk mineraalwater waarbij de grenswaarden voor bepaalde bestanddelen worden overschreden, moet met het oog op de volksgezondheid een behandeling ondergaan om die stoffen te verwijderen. Om de exploitanten de gelegenheid te geven de nodige investeringen te doen om aan deze nieuwe normen te voldoen, moet de toepassing van de grenswaarden voor de concentratie van die bestanddelen voldoende lang worden uitgesteld; dit geldt met name voor fluor en nikkel, aangezien voor de verwijdering van die stoffen nog geen enkele behandeling geëvalueerd en op communautair niveau toegepast is.

⁽¹⁾ PB L 229 van 30.8.1980, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 299 van 23.11.1996, blz. 26.

⁽³⁾ Opinion on Arsenic, Barium, Fluoride, Boron and Manganese in Natural Mineral Waters (13 december 1996).

⁽⁴⁾ CODEX STAN 108-1981, REV 1-1997, herzien op de 7e zitting van de CCNMW (oktober 2000).

⁽⁵⁾ WHO (1996): Guidelines for drinking-water quality, 2nd ed., Volume 2.

⁽⁶⁾ Richtlijn 98/83/EG van de Raad (PB L 330 van 5.12.1998, blz. 32).

- (11) Met het oog op de officiële controles op deze bestanddelen moet voor de analyseresultaten een tolerantie-marge om de grenswaarden worden vastgesteld die overeenkomt met de meetonzekerheid.
- (12) Volgens artikel 4, lid 1, onder b), van Richtlijn 80/777/EEG mogen ijzer, mangaan, zwavel en arseen uit bepaalde soorten natuurlijk mineraalwater worden verwijderd door behandeling met lucht die met ozon is verrijkt, mits die behandeling door het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding is beoordeeld en het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid voorwaarden voor het gebruik ervan heeft vastgesteld.
- (13) Het Wetenschappelijk Comité voor de menselijke voeding heeft advies⁽¹⁾ uitgebracht over de gebruiksvoorwaarden voor deze behandeling, waarin zowel een inspannings- als een resultaatverbintenis is opgenomen. In verband met de technische ontwikkelingen in de behandeling met behulp van met ozon verrijkte lucht en de uiteenlopende kenmerken van die behandeling al naar de fysisch-chemische samenstelling van het te behandelen water is het echter beter om alleen een resultaatverbintenis voor te schrijven.
- (14) Verder mag de behandeling met behulp van met ozon verrijkte lucht niet van invloed zijn op de samenstelling wat betreft kenmerkende bestanddelen als bedoeld in artikel 7, lid 2, onder a), van Richtlijn 80/777/EEG, geen ontsmettende werking hebben als bedoeld in artikel 4, lid 3, van die richtlijn en niet leiden tot behandelingsresiduen die schadelijk kunnen zijn voor de volksgezondheid.
- (15) Krachtens artikel 7, lid 2, onder c), van Richtlijn 80/777/EEG moet bij natuurlijk mineraalwater dat behandeld is met lucht die met ozon is verrijkt, de consument via het etiket toereikend over de uitgevoerde behandeling worden geïnformeerd.
- (16) Overeenkomstig artikel 9, lid 4 bis, vierde streepje, van Richtlijn 80/777/EEG gelden de bepalingen betreffende de behandelingen als bedoeld in artikel 4, en in het bijzonder de behandeling met lucht die met ozon is verrijkt, ook voor bronwater.
- (17) De in deze richtlijn vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid,

HEEFT DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Bij deze richtlijn wordt de lijst vastgesteld van bestanddelen van natuurlijk mineraalwater die een risico kunnen inhouden voor de volksgezondheid, alsmede de grenswaarden voor het toegelaten gehalte aan die bestanddelen, de termijnen voor de toepassing van die grenswaarden en de vermeldingen op de

⁽¹⁾ Opinion of the Scientific Committee for Food on the use of ozone for the removal of unstable elements such as iron, manganese and arsenic from natural mineral waters (7 juni 1996).

etikettering betreffende bepaalde bestanddelen. Deze bestanddelen moeten van nature in het water aanwezig zijn en mogen niet het gevolg zijn van verontreiniging van de bron.

In deze richtlijn worden ook de voorwaarden vastgesteld voor het gebruik van lucht die met ozon is verrijkt voor het verwijderen van ijzer-, mangaan-, zwavel- en arseenverbindingen uit natuurlijk mineraalwater en bronwater, en de vermelding die moet worden aangebracht op de etikettering van water dat een dergelijke behandeling heeft ondergaan.

Artikel 2

1. Natuurlijk mineraalwater moet, wanneer het wordt verpakt, uiterlijk op 1 januari 2006 beantwoorden aan de in bijlage I voor de daarin genoemde bestanddelen vastgestelde grenswaarden voor de concentratie.

2. Voor fluoride en nikkel wordt de in lid 1 genoemde termijn echter vastgesteld op 1 januari 2008.

3. In afwijking van lid 1 kunnen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten bij de officiële erkenning van op hun grondgebied gewonnen natuurlijk mineraalwater voor nitraat en nitriet uitgaan van een lagere richtwaarde, op voorwaarde dat voor alle bij hen ingediende verzoeken dezelfde richtwaarde wordt gehanteerd.

Artikel 3

Bij de officiële controles nemen de lidstaten de specificaties in acht die in bijlage II voor de analyse van de in bijlage I opgenomen bestanddelen zijn vermeld.

Artikel 4

1. Bij natuurlijk mineraalwater met een fluorconcentratie hoger dan 1,5 mg/l moet op de etikettering worden vermeld: „bevat meer dan 1,5 mg/l fluor: niet geschikt voor regelmatig gebruik door zuigelingen en kinderen jonger dan 7 jaar”.

2. De in lid 1 bedoelde vermelding moet in goed leesbare letters in de onmiddellijke nabijheid van de verkoopbenaming worden aangebracht.

3. Op de etikettering van natuurlijk mineraalwater waarbij de in lid 1 bedoelde vermelding is aangebracht, wordt bij de fysisch-chemische samenstelling in termen van kenmerkende bestanddelen als bedoeld in artikel 7, lid 2, onder a), van Richtlijn 80/777/EEG het werkelijke fluorgehalte vermeld.

Artikel 5

1. Onverminderd artikel 4, lid 1, onder b), van Richtlijn 80/777/EEG moet de behandeling van natuurlijk mineraalwater met lucht die met ozon is verrijkt, vooraf aan de bevoegde autoriteiten worden gemeld, waarbij zij zich ervan vergewissen dat:

- a) de toepassing van die behandeling gerechtvaardigd is gezien het gehalte aan ijzer-, mangaan-, zwavel- en arseenverbindingen in het water;

b) de exploitant de nodige maatregelen neemt om ervoor te zorgen dat de behandeling doeltreffend en onschadelijk is en door de bevoegde autoriteiten kan worden gecontroleerd.

2. Bij de behandeling van natuurlijk mineraalwater met lucht die met ozon is verrijkt, moet aan de volgende voorwaarden worden voldaan:

a) de fysisch-chemische samenstelling van het natuurlijk mineraalwater in termen van kenmerkende bestanddelen wordt niet door de behandeling veranderd;

b) het natuurlijke mineraalwater voldoet vóór behandeling aan de microbiologische criteria van artikel 5, leden 1 en 2, van Richtlijn 80/777/EEG;

c) de behandeling laat geen residuen achter die een risico voor de volksgezondheid kunnen opleveren of waarbij de in bijlage III vermelde grenswaarden worden overschreden.

Artikel 6

Krachtens artikel 7, lid 2, onder c), van Richtlijn 80/777/EEG moet bij natuurlijk mineraalwater dat behandeld is met lucht die met ozon is verrijkt, in de nabijheid van de vermelding van de analytische samenstelling in termen van kenmerkende bestanddelen de vermelding „dit water heeft een toegelaten behandeling ondergaan door oxidatie met lucht die met ozon is verrijkt” worden aangebracht.

Artikel 7

Onverminderd artikel 9, lid 4 ter, van Richtlijn 80/777/EEG is het bepaalde in de artikelen 5 en 6 van toepassing op bronwater.

Artikel 8

1. Uiterlijk op 1 januari 2004 nemen de lidstaten de nodige maatregelen om het in de handel brengen van producten die aan deze richtlijn voldoen, mogelijk te maken.

2. Onverminderd de in artikel 2, leden 1 en 2, vermelde termijnen, verbieden de lidstaten het in de handel brengen van producten die niet aan deze richtlijn voldoen met ingang van 1 juli 2004. De voor 1 juli 2004 verpakte en geëtiketteerde producten mogen echter worden verkocht zolang de voorraad strekt.

Artikel 9

De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk op 31 december 2003 aan deze richtlijn te voldoen. Zij stellen de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

Wanneer de lidstaten deze bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen naar deze richtlijn verwezen of wordt hiernaar verwezen bij de officiële bekendmaking van de bepalingen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

Artikel 10

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 11

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, 16 mei 2003.

Voor de Commissie

David BYRNE

Lid van de Commissie

BIJLAGE I

Van nature in mineraalwater aanwezige bestanddelen en grenswaarden waarvan de overschrijding een risico voor de volksgezondheid kan opleveren

Bestanddeel	Grenswaarde (mg/l)
Antimoon	0,0050
Arseen	0,010 (As totaal)
Barium	1,0
Boor	p.m. (*)
Cadmium	0,003
Chroom	0,050
Koper	1,0
Cyanide	0,070
Fluoride	5,0
Lood	0,010
Mangaan	0,50
Kwik	0,0010
Nikkel	0,020
Nitraat	50
Nitriet	0,1
Seleen	0,010

(*) De grenswaarde voor boor zal zo nodig voor 1 januari 2006 worden vastgesteld na advies van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en op voorstel van de Commissie.

BIJLAGE II

Prestatiekenmerken (*) voor de analyse van de in bijlage I vermelde bestanddelen

Bestanddeel	Juistheid in % van de parameterwaarde (opmerking 1)	Precisie van de parameterwaarde (opmerking 2)	Aantoonbaarheidsgrens in % van de parameterwaarde (opmerking 3)	Opmerkingen
Antimoon	25	25	25	
Arseen	10	10	10	
Barium	25	25	25	
Boor				Zie bijlage I
Cadmium	10	10	10	
Chroom	10	10	10	
Koper	10	10	10	
Cyanide	10	10	10	Opmerking 4
Fluoride	10	10	10	
Lood	10	10	10	
Mangaan	10	10	10	
Kwik	20	10	20	
Nikkel	10	10	10	
Nitraat	10	10	10	
Nitriet	10	10	10	
Seleen	10	10	10	

(*) Met de toegepaste analysemethoden moeten met de aangegeven juistheid, precisie en aantoonbaarheidsgrens ten minste concentraties van de in bijlage I vermelde bestanddelen kunnen worden gemeten die gelijk zijn aan de parameterwaarde. Ongeacht de gevoeligheid van de gebruikte analysemethode wordt het resultaat in ten minste evenveel decimalen uitgedrukt als de in bijlage I vermelde grenswaarde.

Opmerking 1: Juistheid is de systematische fout en is het verschil tussen de via een groot aantal metingen vastgestelde gemiddelde waarde en de werkelijke waarde.

Opmerking 2: Precisie is de toevallige fout en wordt gewoonlijk uitgedrukt als standaardafwijking (binnen een groep en tussen groepen onderling) van de spreiding van de resultaten rond het gemiddelde. De aanvaardbare precisie bedraagt tweemaal de relatieve standaardafwijking.

Opmerking 3: De aantoonbaarheidsgrens is:
 — hetzij driemaal de relatieve standaardafwijking binnen een groep waarnemingen aan een natuurlijk monster met een lage concentratie van de parameter;
 — hetzij vijfmaal de relatieve standaardafwijking binnen een groep waarnemingen aan een blancomonster.

Opmerking 4: Met behulp van de methode moet het totaal aan cyanide in elke vorm worden bepaald.

BIJLAGE III

Grenswaarden voor residuen van de behandeling van natuurlijk mineraalwater en bronwater met lucht die met ozon is verrijkt

Behandelingsresidu	Grenswaarde (*) (µg/l)
Opgelost ozon	50
Bromaat	3
Bromoform	1

(*) De naleving van de grenswaarden wordt door de bevoegde autoriteiten van de lidstaten nagegaan bij de botteling of andere wijze van verpakking voor de eindverbruiker.